

Salla

In the middle of nowhere

Katso uudet kotisivut!
www.salla.fi

Sallan tiedotuslehti 4 / 2020

www.salla.fi/info/kotosalla-lehti/

**Sallan
kansallispuiston
valmistelu
etenee**

sivu 3

**Sallan malli:
koulutusmatkailu
ja kestävä kehitys
kuntien
valttikorteiksi**

sivu 7

**Rajakievarille
rakentui jouluinen
polku jäälyhdyistä**

sivu 8

**Kursseilta
tekemisen iloa**

sivu 10

Kunnanjohtajan katsaus

Salla, Suomi ja koko maailma elää tällä hetkellä vaikeasti ennustettavia aikoja

Covid-19 virus, sen vaikutukset ja siihen löydettävät rokotteet, elämän normalisoituminen vai jatkuminen poikkeuksellisen ja kuinka pitkään. Nämä ovat kysymyksiä, joihin on mahdotonta antaa pitäviä vastauksia. Olennaista tässä tilanteessa on minimoida haitat ja samalla ymmärtää tilanteen antamat mahdollisuudet ja tehdä oikeita toimenpiteitä niiden realisoitumiseksi.

Sallassa on kiitettävästi toimittu koronaviruksen leviämisen ehkäisemisessä. Tätä työtä jatketaan määrätietoisesti ensi vuonna. Kyse ei ole pelkästään kunnan soten ja muiden toimialojen omista toimista. Kyse on kuntalaisten arjen elämässä noudattamista suojaus- ja rajoitustoimista. Sallalainen on järkevä ja tunnollinen, sallalainen ymmärtää lähimmäisensä tarpeita ja ottaa ne huomioon.

Talousarviovuonna panostetaan elvyttäviin toimiin. Investointiohjelmamme on mittava ja työllisyyden vahvistumisen eteen tehdään monia eri toimenpiteitä. Yhteistyö on avainsana. Yrittäjät ja yhdistykset ovat meidän luontevia kumppaneita. Kuluvana vuonna saimme kiitettävästi uusia asukkaita, muuttajissa on paljon mukana lapsiperheitä. Panostamme edelleen vahvasti uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantiin. Emme tee mitään poppaskonsteja vaan omilla arjen tekemisillämme vakuutamme, että Salla on hyvä ja turvallinen paikka asua. Palvelujen laatu ja saatavuus ovat keskiössä. Tämä ei tarkoita pelkästään lakisääteisiä peruspalveluja vaan myös vapaa-aikaan, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja kaikin tavoin kotona asumisen tukemiseen ja kuntalaisten tasapuoliseen kohteluun liittyviä palveluja ja toimintoja sekä niiden riittävää resursointia.

Olemme saamassa kansallispuiston. Väitän, ettei meistä kukaan ymmärrä eikä osaa ennustaa, mitä kaikkea positiivista asian myötä seuraa. Työtä, toimeentuloa, investointeja, Sallan tunnettuuden kasvua, sallalaistenkin liikkumisen lisääntymistä. Mitenkään väheksymättä maailmalla jylläävää virusta, olen todennut ja tässäkin sen nostan esiin, Sallan kansallispuisto on meidän koroanexitimme. Kansallispuisto - National Park on kansainvälinen brändi. Kansallispuisto status on Sallatunturin luonnonsuojelualueelle, sen arvokkaalle ja ainutlaatuiselle luonnolle sen ansaitseman arvon. Sallan matkailulle sekä kuntamme elinvoimalle ja hyvinvoinnille, kuntalaisille puisto antaa tässä hetkessä tarvittavaa uskoa ja toivoa, nyt ja tulevaisuudessa taloudellista hyvää.

Tänä aikana vahvuutemme toisistamme huolehtiminen ja toisten huomioon ottaminen niin työssä kuin arjen elämässä nousee entistä suurempaan arvoon. Ehkäpä myös siksi Sallaan halutaan muuttaa. ■

Toivotan kaikille sallalaisille ja Sallan ystäville rauhallista joulun aikaa ja hyvää uutta vuotta!

Sallassa joulukuussa 2020
Erkki Parkkinen
kunnanjohtaja

Iloiset tontut torilla 27.11.20.
Kuva Risto Pöyliö

Nestorin runoissa on vahvasti läsnä luonto ja ihmisyyys.

Vanha vuosi

*Vuosi yksi taas jälkeen jää, pala kulkijan elämää.
Jokin hatara muisto mielessä häilyy,
hetken kestää hetken mielessä säilyy.*

*Nyt kiitos sinulle vanha vuosi, tosin lahjasi enempi joitakin suosi.
Hyvä kumppani kuitenkin olit.*

Piirilaulu

*Tonttuna tonttujen joukossa, piirissä elämän pyörän.
Ihmettä aamu, murrosta päivä, kepin kopinaa ilta.
Iltahuuto, ja torven soitto, tonttujen joukossa joillekin voitto.*

Sallan tiedotuslehti 4 / 2020

Salla

In the middle of nowhere
Katsou uudet kotisivut!
www.salla.fi

www.salla.fi/info/kotosalla-lehti/

Päätoimittaja: Marja Myllykangas, marja.myllykanga(at)salla.fi

Juttuideat ja palautteet: elina.jokela@salla.fi

Toimitussihteeri: Elina Jokela

Kansikuva: Airi Mäkinen-Vaarala

Kotosalla-logo: Kauko Kellokumpu

Taitto: Viestinet, Maire Mattila

Paino: Suomalainen Lehtipaino Oy

Lehti ilmestyy 3 – 4 kertaa vuodessa.

” Tuleva kansallispuisto on laaja ja yhtenäinen ja kytkeytyy Venäjän luonnonsuojelualueverkostoon.

Sallan kansallispuiston tunturimaisemaa. Kuva Daniel Taipale

Sallan kansallispuiston valmistelu etenee

Ympäristöministeriö ilmoitti marraskuussa, että Sallan kansallispuistoa aletaan valmistella. Ministeriössä on tehty selvitys, jossa eri kansallispuistohakemukset on arvioitu laajasti. Selvityksen perusteella jatkovalmisteluun etenivät Sallan kansallispuisto ja Evon tiedekansallispuisto.

Ministeriön selvityksen perusteella Sallassa edellytykset kansallispuistolle täyttyvät hyvin. Tuleva kansallispuisto on laaja ja

yhtenäinen ja kytkeytyy Venäjän luonnonsuojelualueverkostoon. Erityistä huomiota sai kestävä matkailu ja julkiset kulkuyhteydet Kemijärven yöjunalta suoraan kansallispuiston rajalle.

– Tunnelmat Sallassa ovat mahtavat ja kansallispuiston eteneminen antaa koronan keskellä erityisen kipeästi tarvittavaa uskoa tulevaisuuteen. Sallan luonto ja Salla kiittävät ympäristöministeriä Mikosta ja ministeriön valmis-

televia virkamiehiä. Nyt meillä on aurinkoinen näkymä ensi kevääseen, toteaa kunnanjohtaja **Erkki Parkkinen**.

Sallan kansallispuisto sijoituisi Sallan matkailukeskuksen ja Venäjän rajan väliselle alueelle. Vuonna 2017 perustettu 10 031 hehtaarin kokoinen Sallatunturin luonnonsuojelualue on jo tällä hetkellä suojelualuetta. Tulevan kansallispuiston alueella on mittaamattoman arvokkaita

luontoarvoja; tunturiylänköä, vanhoja metsiä, useita harvinaisia ja erämaisia lajeja, geologisia ja kulttuurihistoriallisia kohteita. Kansallispuisto sijaitsisi myös Fennoskandian vihreällä vyöhykkeellä ja tarjoaisi ekologisen yhteyden Venäjän puolella sijaitseviin luonnonsuojelualueisiin.

Sallan kunta teetti viime vuonna Sallan kansallispuiston toteuttavuusselvityksen ulkopuolisella konsultilla, FCG Finnish

Consulting Group Oy:llä. Toteuttavuusselvitykseen sisältyi myös haastatteluita, kyselytutkimuksia ja työpajoja paikallisille ja matkailijoille. Toteuttavuusselvityksen perusteella Sallan kunnanhallitus esitti joulukuussa 2019 ympäristöministeriölle ja valtioneuvostolle kansallispuiston perustamista. ■

-STT-

Opetus ja kulttuuriministeriö arvostaa uusia näkemyksiä kirjastoautokonseptista

Sallan kirjasto on saanut 60 000 euroa valtionavustusta kirjastoauton hankintaan ja Kirjat kotiin-palvelun vakiinnuttamiseksi asiakkaille, joille pääkirjastolla asiointi on hankalaa. Myönteisellä avustuksella parannetaan kirjastopalvelujen saatavuutta ja edistetään opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategian vaikuttavuustavoitetta: Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin. Tavoitteena on lisätä kaikkien osallisuutta kulttuuriin sekä kaventaa eri väestöryhmien eroja kulttuuriin osallistumisessa.

Erityisesti OKM halusi huomioida Sallan autohankinnan, jotta saataisiin kokemuksia ”uudesta” kirjastoautokonseptista; moni-

palveluautosta. Alun perin rahaa oli varattu vain kahdeksaa kirjastoautoa varten, mutta hieman nipistämällä muiden avustuksia, saatiin rahaa myös Sallan kirjastoautolle. ■

Sallan kirjaston ja eskarilaisten etkot

Sallan kirjasto ja eskarilaiset juhlistivat etkoilla 4.12.2020 Suomen itsenäisyyttä sekä eskarilaisten vahvuuksia. Mitä etkot tarkoittaa? Mitä itsenäisyys? Minkä lahjan antaisit Suomelle? Näihin kysymyksiin sateli ihania ja ainutlaatuisia vastauksia. Ja juuri se tekee näistä juhlista parhaat, joita vuosi vuodelta aina vain odottaa!

Tänä vuonna juhlat järjestettiin etäyhteydellä kirjaston ja varhaiskasvatuksen tiloissa. Tervetulo-puheen ja alkumaljan jälkeen ohjelma jatkui Suomi tietovisalla, jossa testattiin eskarilaisten Suomi tietoutta. Sen jälkeen hupsuteltiin Snapchat-naamoilla ja arvuuteltiin Suomeen liittyviä sanoja Alias-pelin tyyliin.

Juhlissa on perinteisesti jaettu eskarilaisille vahvuusmitalit ja heidät on ikuistettu valokuviiin. Jokaisesta eskarilaisesta opet ja ohjaajat nimeävät eskarilaisen vahvuuden ja hän saa siitä mitalin muistoksi. Jokainen meistä on oma ainutlaatuinen yksilö täynnä tietoa, taitoja, ajatuksia ja vahvuuksia. Jokaisessa on ne omat hyvät puolensa. Emme ole ainoastaan hyviä vain silloin, jos olemme käyttäytyneet aikuisen toivomalla tavalla. On ihana kuulla ääneen lausuttuna oma vahvuus ja vieläpä tovereiden taputusten saattelemana. Tällaista vahvuusbongausta voi tehdä perheenäkin kodeissa kirjaamalla vahvuudet vaikkapa jääkaapin oveen. Näin ne ovat koko ajan näkyvillä ja muistuttaa meitä siitä

miten voimme katsoa toisiamme ensisijaisesti vahvuuksien kautta.

Juhlissa eskarilaisia muistutettiin olemaan kiitollisia omasta vahvuusmitalista mutta huomaamaan myös toverin saama mitali sekä huomaamaan myös ulkona kuinka kauniissa maassa me saamme asua. Täällä on hyvä asua ja elää turvallisessa Suomessa.

”Joko saa kakkua?” Juhla huipentuu aina kakkutarjoiluun, mutta sitä ennen syödään juhlaruoka! Näihin tunnelmiin... ensi vuoteen! ■

Suvi Seppälä

” Juhlissa eskarilaisia muistutettiin olemaan kiitollisia omasta vahvuusmitalista mutta huomaamaan myös toverin saama mitali sekä huomaamaan myös ulkona kuinka kauniissa maassa me saamme asua.

Sallan kirjasto sai kultaisen papukaijamerkin

KULTA ry on kulttuurin ja taiteen edunvalvoja, jonka tehtävänä on nostaa kulttuurin ja taiteen yhteiskunnallista arvostusta. Yhdistyksen pääsihteerinä toimii Rosa Meriläinen. KULTA ry järjesti marraskuussa kultainen papukaijamerkki-kampanjan, jossa annettiin kunnille ja kaupungeille kultaisia papukaijamerkkejä jostakin sellaisesta kulttuurin osa-alueesta, jonka he ovat hoitaneet hyvin.

Ehdotuksen pystyi tekemään kuka tahansa lisäämällä omalle

some-tililleen kuvan tai videon, jonka yhteydessä kertoi kultaisen papukaijamerkin ansaitsemasta kunnasta tai kulttuuriteosta ja lisäsi julkaisuun hashtagin #kultainenpapukaijamerkki. Salla sai kultaisen papukaijamerkin seuraavin sanoin: Annamme kultaisen papukaijamerkin Sallalle, joka on tehnyt kirjastostaan kunnan yhteisen olohuoneen, jossa voi etätyöskennellä ja myös matkailijat viihtyvät.

KIRJASTON TIEDOTE ASIAKKAILLE

Siivoamme kirjastossa lainausrekisteriä ja aloitamme vanhojen palauttamattomien lainojen laskutuksen tammikuussa 2021.

Jos sinulla on palauttamattomia vanhoja lainoja (yli 30 päivää eräpäivästä), voit palauttaa ne vuoden loppuun pelkällä myöhästymismaksulla (max 5 eur/kirja).

Jos kirjaa ei palauteta, se merkitään kadonneeksi ja tammikuussa asiakkaalle lähtee lasku. Laskun suuruus riippuu kirjan arvosta ja iästä.

Kadonneesta aineistosta vastaa AINA kirjastokortin haltija.

HYVÄT JÄRJESTÖ- JA YHDISTYSTOIMIJAT

Olen Sallan kunnan järjestöyhdyshenkilönä toistaiseksi Riitta livari-Rantasen ollessa virkavapaalla. Jos haluat järjestösi tai yhdistyksesi näkyvän kunnan kotisivulla ilmoita siitä minulle. Kunnan kulttuuritoimella on tapahtumia, joihin toivoisimme yhteistyökumppaneita esim. kahvituksen järjestämiseen. Jos olet kiinnostunut tekemään yhteistyötä, niin ota yhteyttä.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden johtaja

Tiina Kallio

Postipolku 5

p. 040 192 94 13

tiina.kallio@salla.fi

Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museo etsii VALOKUVIA JA ESINEITÄ uuteen vaihtuvaan näyttelyyn!

Vuoden 2021 vaihtuvan näyttelyn teemana on Sallan 1950-1960-lukujen yritykset, liike-elämä, tapahtumat ja katukuva. Otamme museolla vastaan aiheeseen liittyviä esine- ja valokuvalahjoituksia. Valokuvat tallennamme kokoelmiimme sähköisinä, joten lahjoittaja saa pitää alkuperäiset itsellään.

Ota rohkeasti yhteyttä: museo@salla.fi tai Jarkko Sipola 040 6477262

Vuoden ensimmäisessä kulttuurikahavilassa ke 27.1. on myös mahdollisuus tehdä lahjoituksia ja kuulla aiheesta lisää!

Hänelle, jolla on jo kaikkea: Museokortti. Museokortilla pääsee yli 300 museoon Suomessa. Eikä huolta, jos koronan vuoksi museoihin ei tule nyt lähdeyttä – vuoden mittainen kulttuurimatka käynnistyy vasta ensimmäisestä käyntikerrasta. Joulutarjouksena 1kk kaupan päälle!

Museokaupasta ideat pukinkonttiin ja joulun aikaan

Museokaupan valikoimasta löydät kirjalahjat niin lapsille kuin aikuisillekin. Lasten kirjoissa seikkailevat tontut, metsän eläimet ja muut olennot. Aikuisten suosikkia Tiedustelijan päiväkirjaa on myös edelleen saatavilla.

Museokauppa on auki jouluviikollakin tiistaina 22.12. klo 10-17 ja keskiviikkona 23.12. klo 10-16

Marttojen Sallassa valmistamat lapaset lämmittävät sormien lisäksi mieltä pakkaspäivinä, sillä tuotto menee lyhentämättömänä paikallisten lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Joulun ajan herkutteluun löydät myös tuotteet museokaupastamme. Mehut ja kastikkeet maistuvat joulunpyhinä – makeisilla ilahdutat läheisiä tai vaikka työkaveria!

Tyhyjäkavelijä-tuoteperhe on saanut lisää uusia sukista. Suomessa valmistetuista sukista löytyy kokoja 34-48. Muista myös Sallassa valmistetut Tyhyjäkavelijä-pipot!

Museon jo perinteinen Muistojen kalenteri ensi vuodelle on jälleen myynnissä. Nostalgiset kuvat kuljettavat sodan jälkeiseen Sallan kirkonkylään. Kalenteri kulkeutuu helposti joululahjaksi kirjeenä kauempanakin asuvalle.

Kulttuurin tekijä puhuu Sallasta suurella intohimolla

Sallan kunnan kulttuuripalkinnon sai tänä vuonna paikallinen matkailun ja kulttuurin moniosaaja ja intohimoinen harrastaja **Tapio Saloheimo**. Hyvinvointipalvelulautakunnan myöntämän kunnianosoituksen puki sanoiksi sivistysjohtaja **Marja Myllykangas** luovuttaessaan palkinnon Sallan kirjastossa järjestetyssä kulttuurikahavilassa marraskuussa. Kulttuuri ei ole vain sanoja ja käsitteitä vaan tekoja ja toimintaa. Mutta tekoja ja toimintaa ei voi olla ilman tekijöitä. Myllykankaan sanoin Tapio Saloheimo on kulttuurin tekijä, joka puhuu Sallasta suurella intohimolla ja tuo esille Sallan omaleimaisuutta. Hän tuntee Sallan alueen tapahtumia, historiaa ja ympäristöä ja on riittävän utelias ympäristön, asioiden ja ihmisten suhteen. Saloheimo myös omaa keskustelurohkeutta sekä on pitkän uransa aikana verkostoinut niin Suomessa kuin ulkomailla. Hän on myös aktiivinen osallistuja ja näkökulmien avartaja.

Juuret itärajalalla

Varkaudessa vuonna 1947 syntynyt mies on asunut eri paikoissa Suomen rajan pintaa. Myös juuret ovat itärajan tuntumassa sillä hänen äitinsä oli syntyjään Kuhmosta ja isänsä Karjalan puolelta Im-pilahdelta. Tapio Saloheimo on siis siirtokarjalaisen lapsi. Impilahtelaisille osoitettiin sotien jälkeen vastiketiloja Varkauden tienoille. Saloheimon vanhemmat eivät jatkaneet maanviljelystä, vaan työskentelivät Varkaudessa ”Römmillä” eli A. Ahlström Oy:n palveluksessa. Saloheimon isä toimi tehtaalla lähettämön päällikkönä. Varkauden tehtaalla olivat kokonaisvaltainen puunjalostuslaitos, jossa valmistettiin koneita, taloja, parakkeja ja pieniä laivoja. Tehtailla toimi myös saha sekä sellu- ja paperitehdas. Tehtaila valmistettiin paljon tavaraa Suomen sotakorvauksina Neuvostoliitolle ja niitä lähetettiin suoraan esim. Etelä-Amerikkaan Neuvostoliiton kumppaneille.

Vanhempien jalanjäljissä Tapio Saloheimokin työskenteli luonnollisesti monena kesänä Varkauden tehtailla. Opiskelemaan miehen tie vei kuitenkin Tampereen yliopistoon, jossa alkoivat hallintotieteen sekä saksan kielen opinnot. Opiskelun kautta tie vei matkailualalle. Saloheimo ajautui saksan kielen taitoisena työskentelemään lomakylään Kymijoen varrelle, Pähkinäsaaren rauhan rajalle, jossa vierähtikin sitten 17 vuotta. Kymmenien vuosien pituinen ura matkailualalla oli alkanut.

Vuoden 2020 kulttuuripalkinto myönnettiin Tapio Saloheimolle. Kuva: Elina Jokela

Matkailualalla ajan hermolla

Matkailualalla työ vaihtelee luonnollisesti sesonkien mukaan. Kymijoen rannalla olevan lomakylän työt painottuivat kesään, kun taas pohjoisen hangilla paras sesonki oli keväisin. Saloheimo työskentelikin useana vuonna mm. Rukalla, Suomulla ja Sallassa matkailualalla erityisesti saksalaisten ja itävaltalaisien matkanjärjestäjien kanssa. Keski-eurooppalaiset tulivat Suomeen retkeilyreittien ja kansallispuistojen innoittamina usein myös kesäaikaan.

Opiskeluaikoina tavattu, kieltenopettajana työskentelevä vaimo sai töitä Sallasta 1970-luvun lopulla ja sitä kautta perhe asettui Sallaan. Saloheimo tosin työskenteli aina sesongin mukaan useilla eri paikkakunnilla, mutta 1990-luvun alkupuolelta lähtien, työn Kymijoen rannalla loputtua, asettui itsekin pysyvästi Sallaan.

Saloheimo on käynyt useita opaskoulutuksia ja myöhemmin vetänyt niitä itsekin. Hänellä on aina ollut syvä intohimo ihmisten ”paapomiseen ja neuvomiseen” sekä kiinnostus kaikkiin yhteiskunnallisiin asioihin, joka onkin matka-oppaan työssä erinomaisen tärkeää. Tutkinnon suorittanut matka-opas ei ole koskaan valmis, vaan työssä pitää koko ajan olla ajan hermolla ja seurata maailman asioita.

Sallassa työt painottuivat matka-oppaan lisäksi matkailumarkkinointiin, erityisesti erään ”jouluisen hahmon” roolissa. Saloheimo on kouluttautunut tuohon rooliin ihan virallisestikin Lapin yliopiston joulupukki-koulutuksessa, joka vei miestä tutustumaan myös Islannin, Norjan ja Ruotsin joulukulttuuriin. Matka-oppaana hän on vetänyt useita kierroksia ympäri Lappia, Itä-Lappia ja Kainuuta sekä työskennellyt myös paikallisesti Sallan Poropuistossa Osuuskunta

Jotoksessa. Jouluisessa roolissa Saloheimo on työskennellyt sekä ylä-Lapissa, Rovaniemen seudulla että Saksassa ja Hollannissa, kuin myös työuransa loppuvaiheessa pääsääntöisesti Sallan Poropuistossa.

Tuossa jouluisessa roolissa Saloheimo oli mukana myös Itä-Lapin kuntien yhteisillä markkinointi-matkoilla Keski-Eurooppaan 1990-2000-lukujen vaihteessa. Mukana vietiin paikallisia tuotteita, elintarvikkeita ja käsitöitä sekä valmistettiin esim. loimukalaa erilaisissa tapahtumissa. Markkinointimatkoilla oli mukana kuntien ja yrittäjien edustajia. Osallistuttiin esim. maailman suurimmille matkailumessuille Utrechtissä. Matkojen järjestämisessä auttoivat Sallan kunnan aiempi kulttuurisihteeri Liisa Brandenstein sekä nyt jo edesmennyt hollantilainen yrittäjä Baarend Braafhart, joilla oli jo valmiiksi suhteita Keski-Eurooppaan. Keski-Euroopan

” Kulttuuri ei ole vain sanoja ja käsitteitä vaan tekoja ja toimintaa. Mutta tekoja ja toimintaa ei voi olla ilman tekijöitä.

markkinoille haluttiin viedä ”sanomaa” Suomen Lapin talvesta, kun perinteisesti keski-eurooppalaiset olivat olleet ahkeria kesämatkailijoita pohjoisessa.

Kiinnostusta riittää

Matkaoppaan ja joulupukin rooleissa Saloheimo on tehnyt huomattavaa kulttuurihistoriallista uraa Sallassa ja muuallakin Lapissa. Hänellä on loputon kiinnostus ”kaiken maailman asioita” kohtaan. Hän lukee paljon kirjoja ja lehtiä ja leikkelee lehdistä mielenkiintoisimmat asiat talteen. Lehtileikekokoelma eri asioista onkin valtava.

Saloheimo on tehnyt uraa myös kansalaisopiston opettajana Sallassa. Hän on vetänyt muun muassa kielikursseja sekä viimeimpänä vanhojen Koillis-Lappi lehtien lukupiiriä, joka jatkuu jälleen tammikuun 5. päivänä vuodesta 1965 eteenpäin. Saloheimon kiinnostus matkailua kohtaan ei ole myöskään laantunut, vaikka päivätyö onkin jo jäänyt taakse. Hän tekee paljon vapaaehtoistyötä esimerkiksi Sallan Poropuistossa sekä Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museolla neuvoen ja opastaen asiakkaita pyyteettömästi Sallan matkailun ja kulttuurin saloihin.

Matkailu on muuttunut vuosien saatossa ”kaikille samaa” -tyyppisistä ryhmämatkoista enemmän yksilöllisiä ja henkilökohtaisia palveluita korostavaksi. Monenlaista tapahtumaa ja palvelua, reittiä ja välinettä pitää olla nykyisin tarjolla asiakkaille. Ja kyllä niitä onkin. Sallassa on kehitetty matkailua myös tässä suhteessa hyvään suuntaan ja meillä on upeat puitteet matkailulle. Erityisen hieno uutinen on Sallan mahdollinen uusi kansallispuisto. Mutta mitään tällaista ei kukaan voi saavuttaa yksin, vaan yhdessä tekeminen ja sitoutuminen yhteiseen päämäärään on tärkeää ja siinä on Sallassa onnistuttu, sanoo Tapio Saloheimo lopuksi. Baarend ”Bart” Braafhartin sanoin: ”Yksin emme ole oikein mitään mutta porukassa olemme voimakkaita!” ■

Elina Jokela

” Kestävä kehitys ja koulutusmatkailu voivat olla kuntien matkailuvaltteja ja myös uusien asukkaiden arvojen mukaisia.

Kuvat Sallan Kesälukio

Sallan malli: koulutusmatkailu ja kestävä kehitys kuntien valttikorteiksi

Lapin itärajalalla Sallassa jo vuodesta 2006 lähtien venäläisiä nuoria opettanut lukio on Suomen koulutusmatkailun edelläkävijä, joka tarjoaa mallia myös muille kunnille. Tällä hetkellä Sallassa asuu noin 30 venäläistä lukiolaista kahdessa asuntolassa. Lukion alkuvuosina oppilaat tulivat lähialueen kaupungeista, mutta nykyään Sallaan hakee joka vuosi noin 50 oppilasta Pietarista ja Murmanskista asti.

”Toiminta alkoi ensin suomen kielen opetuksella Venäjällä, mutta pian venäläiset vanhemmat tiedustelivat mahdollisuutta saada lapsensa kouluun Suomessa”, kertoo Sallan sivistysjohtaja **Marja Myllykangas**, joka oli viritellyt rajan ylittävää koulujen välistä yhteistyötä jo 90-luvulta asti.

Sallan suomenkielinen lukio ottaa vuosittain sisään kymmenen venäläistä oppilasta pääsykokeen ja haastattelun kautta. Myllykangas on ylpeä, ettei lukioon perustettu englanninkielistä ohjelmaa.

”Jos tulee tänne ja aikoo kirjoittaa ylioppilaaksi, niin suomea on osattava. Lukion venäläiset oppilaat ovat hyvin motivoituneita ja tavoitteellisia nuoria ihmisiä. Monet ovat matemaattisesti lahjakkaita, koska Venäjällä painotetaan matemaattisten aineiden opetusta.”

Lukio ja kesälukio lisäävät matkailua

Venäläisten vanhempien toiveesta käynnistetty Sallan kansainvälinen kesälukio on myös toiminut jo yli vuosikymmenen.

Kesälukioon tulee usein ryhmiä myös Ranskasta ja Espanjasta sekä oppilaita Namibiasta, missä Sallan kunnalla on yhteistyötä. Myllykankaan mukaan lukiot ovat lisänneet matkailijoiden kokonaismäärää. Venäjälle on syntynyt laaja verkosto, joka tuntee Sallan myös matkailukohteena.

”Oppilaiden vanhemmat käyvät katsomassa lapsiaan, menevät tunturiin ja kertovat ystävilleen. Siellä tiedetään, että Sallan täytyy olla hyvä paikka, kun heidän lapsensa opiskelevat meillä. Monet nykyiset oppilaat ovat vanhojen oppilaiden sukulaisia tai tuttuja.”

TRIP TO OULANKA NATIONAL PARK

DESCRIPTION:

Are you ready to see amazing landscapes and enjoy the Finnish nature? The bus will take us from school and leaves us in Oulanka National Park for our trip. Oulanka is a very famous National Park in Finland, and you have the opportunity to visit this place! The hiking is 12 kilometres. During the hiking you can stop to rest, eat roast sausages, look the beautiful lakes and have fun with friends!

SCHEDULE:

<i>Date</i>	<u>wednesday 24.7</u>
<i>Leaving from school to Oulanka</i>	<u>09:15</u>
<i>Leaving from Oulanka to school</i>	<u>17:15</u>

WHAT YOU MUST TAKE:

- Own backpack
- Own water bottle
- Insecticide (may there are mosquitos during the hiking)
- Proper shoes for walking

Kestävä kehitys matkailu- ja muuttovalttina

Vuosia muuttotappiokuntana ollut Salla sai yllättäen 21 uutta oppilasta peruskouluun, kun alueelle muutti uusia perheitä koronakesän aikana. Muuttoliikenteen seurauksena kunta päätti rakentaa uudet tilat lukiolle.

”Nyt on tulevaisuuden uskoa, että lisää ihmisiä voi muuttaa tänne, kun etätyö mahdollistaa sen”, toteaa Myllykangas. ”Kestävä kehitys ja koulutusmatkailu voivat olla kuntien matkailuvaltteja ja myös uusien asukkaiden arvojen mukaisia. Sallassa on monia asioita, joissa voit tehdä ratkaisuja ja aidosti kokea, että toimit kestävä kehityksen arvojen mukaisesti. Täällä voi hyödyntää monipuolisesti lähiruokaa ja pöimä marjoja. Pyöräily ja murtsikkahiihto ovat suosittuja.”

Myllykangas kannustaa kuntia pohtimaan omia vahvuuksiaan ja

hyödyntämään niitä matkailun edistämistyössä.

”Kunnan sivistyspalveluilla on iso merkitys matkailijoille ja ne nähdään suurena mahdollisuutena matkailun kehittämisessä. Meillä kunnan palvelut on tarkoitettu kaikille: jokaisessa tavoitteessa lukee ’kuntalaisille ja matkailijoille’. Esimerkiksi varhaiskasvatus tarjoaa perhematkailijoille päivähoitoapua ja kouluikäisellä lapsella on mahdollisuus viettää vaikka kaksi viikkoa Sallan koulussa.”

Merkityksellistä työtä

Sallan Sota- ja jälleenrakennusajan museo on suosittu matkailukohde, jossa voi tutustua toisessa maailmansodassa puolet pinta-alastaan Neuvostoliitolle menettäneen alueen historiaan.

”Ehkä Sallan historia on saanut kuntalaiset ajattelemaan, kuinka tärkeää kansainvälisyys on, että katsotaan kauemmaksi. Ei vain naapurikuntaan, vaan rajojen ja arvojen yli”, Myllykangas toteaa. ”Meidän lukiosta on tullut arkipäivää ja ollaan myös saavutettu kuntalaisten luottamus. Ilman venäläisiä oppilaita lukio olisi puolet pienempi.”

Venäläiset oppilaat eivät unohda Sallaa. Lukion jälkeen monet heistä sijoittuvat hyvin suomalaisiin yliopistoihin ja lähettävät opettajille ja lukion opiskelijoille videotervehdyksiä ja kertovat kuulumisiaan. ■

Sami Sallinen

Uutinen on julkaistu Business Finland -sivuilla 18.11.2020.

Jäälyhdyt jäätyvässä.
Kuva: Heljä Hoikkaniemi

Äänestyksen voittanut jäälyhty nro 6. Kuva: Airi Mäkinen-Vaarala

Valmiit jäälyhdyt lopullisilla paikoillaan.
Kuva: Airi Mäkinen-Vaarala

Rajakievarille rakentui jouluinen polku

Sallan kulttuuripalvelut kutsuivat oppilaita ja kuntalaisia Rajakievarin Tonttupolun koristeluun. Toiveena oli saada sekä jäälyhtyjä että muita luonnonmateriaaleista tehtyjä koristeita ihasteltavaksi. Sallatunturin koulun opettajat Heljä Hoikkaniemi ja Hannu Korhonen ottivatkin haasteen vastaan ja ryhtyivät tunneillaan oppilaiden kanssa tuumasta toimeen.

Jäälyhtyjien teko aloitettiin

koristelemalla ämpärin reunat ylijäämä kukilla, jotka oli saatu K-market puolukasta. Ämpärit täytettiin vedellä ja ne vietiin jäätymään pihalle.

Jäätymistä odotellessa joku oli käynyt kaatamassa ne, jonka takia ne piti koristella ja täyttää uudelleen. Tällä kertaa jäälyhdyt vietiin paikkaan, jossa niitä voitiin vahtia valvontakameroilla.

Kun jäälyhtyjä oli jäädytetty

yli viikko, ne olivat jäätyneet vain puoliksi, jolloin ylimääräiset vedet kaadettiin pois ja niitä porattiin jääkairalla sekä lisättiin vettä. Kahden yön päästä ne olivat jäätyneet, ja niiden viimeistely voitiin aloittaa.

Viimeistelyssä tarvittiin jälleen kairaa sekä talttakin pääsi käyttöön. Vihdoin ne olivat valmiita ja kärsivällisyys palkittiin upeilla lyhdyillä. Jäälyhtyjien tekoon käy-

tettiin n. kolmen viikon aikana kuvataiteen, käsityön ja liikunnan tunteja. Projektiin osallistui n. 40 oppilasta, 2 opettajaa ja 2 ohjaajaa.

Tonttupolulle saatiin 7 kaunistajäälyhtyjä. Joulunavauspäivänä polulla kulkenet äänestivät kauneimmaksi numerolla 6 olleen jäälyhdyin. Kaikki muutkin jäälyhdyt saivat ääniä. Ja koska jäälyhdyt valmistuivat yhteis-

työssä niin oppilaat ja opettajat palkittiin joulukarkeilla.

Projekti oli ollut niin innostava että koululla on aikomus kokeilla värjättyjä ym. jäälyhtyjä talven mittaan ja sään suosiessa. ■

Heljä Hoikkaniemi ja Airi Mäkinen-Vaarala

Jouluinen horoskooppi / Vanhustyön keskusliitto | Laatijat Kirsi Alatalo ja Susanna Pietiläinen | CC BY – NC – SA 4.0 2016

Joulutonttu (22.12.–19.1.)	Saunatonnttu (20.1.–19.2.)	Mökkitonttu (20.2.–20.3.)	Porttitonttu (21.3.–20.4.)	Navettatonttu (21.4.–20.5.)	Puutarhatonttu (21.5.–21.6.)
<p>Olet joulutonttu, tunnetuin tonttujen suvun edustaja. Kaikki kuvittelevat tuntevansa sinut. He jopa luulevat, että olet kasvanut aikuiseksi, mutta sydämesi tietää paremmin. Sisälläsi asuu leikkisä tonttulapsi. Rakastat yllätyksiä ja punaista väriä. Nautit vaeltamisesta varsinkin ilta- ja yöllä. Ennen joulua, ja ihaillet kotien ja pihojen värikkäitä valoja. Elämäntehittävi on ihmisten toivomusten täyttämisen, ja tässä työssä et totisesti laiskottele. Joulupukin apulaisena olet hyvin järjestelmällinen ja tarkka. Sinun suuri intohimosi on kirjoittaa erilaisia listoja. Pussukastasi löytyvätkin aina kirjoitusvälineet.</p> <p>Asetat tavoitteesi korkealle, ja saatat jopa väsyttää itsesi tavoittelemalla tätä tai taivaalta. Muista välillä pysähtyä nauttimaan vaikka muki mausteista glögistä.</p>	<p>Olet saunatonnttu, savuisen harmajan saunan nokinen vapaa-ajattelijä. Viihdyt omassa seurassasi hiljaisessa hämärässä ja hoidat hommat omaan tahtiin. Saunan pidät tiptop-kunnossa, paljut puhtaina ja löylyhengon lempeänä. Olet poltinut iin kaiken saunaa ja ihmiselämä. Haluat rauhoittaa räyhähenget, hidastaa hätähuusut ja rentouttaa raatajat. Onnistutkin usein luomaan niin lämpimän tunnelman, että ihmiset alkavat polttaa syntyjä syviä. Jos joku seurassasi hikeentyy, et heitä hiippaasi lattialle tossua polkien, vaan viilennät hänet vastaanantamattomilla viisauksilla. Seurassasi ihmiset katsovat omaa napaansa kauemmas.</p> <p>Kun istahdat nauttimaan lempeistä jälkilöylyistä, taputa itseäsi olalle. Kukapa tonttua kehuu ja kiittää, ellei tonttu itse.</p>	<p>Olet rauhaa rakastava mökkitonttu, verkkainen vekkuli. Seurat silmät selällään ja korvat höröllään luonnossa tapahtuvia muutoksia. Mieleesi lepää kun torkut myssy silmillä virtaavan veden partaalla. Toinen lempipuhasi on kääntäminen mökin portaalla ja haaveisiin vaipuminen. Eläimet luottavat sinuun, oravat syövät kädestäsi ja kissat köllivät kyljessäsi silityksiä kerjäten. Katselet ihmisten hyöriä hymähdellessä; samoja juttuja ne jauhaavat vuosisadasta toiseen.</p> <p>Lahjasi on nähdä ihmisten parhaat puolet. Onkin onni saada vierelleen mökkitonttu. Silloin ihmisellä on tapana valita polkuja, jotka johtavat hyvään elämään. Joskus huonotapaiset ihmiset saavat mieleksi matalaksi. Piristä silloin päiväsi vaikka pikku jekuilla.</p>	<p>Olet tärkeä ja topakka porttitonttu, joka ei kuvia kumartele. Sinulla on tontturitarin mieli ja tunnuslauseesi on "Yksi kaikkien puolesta". Porttitonttu tehtävä vaatii rohkeutta ja rempseyttä. Teet ja kokeilet mieluummin kuin puhut ja pohdit loputtomasti. Joskus ihmiset ymmärtävät hyvät tarkoituksesi väärin ja harmistuvat. Onneksi tavallisempaa on, että käytännöllinen ja suorastukainen meininki saa ihmiset tuntemaan olonsa turvalliseksi.</p> <p>Välillä ihmiset käyvät kysymässä mielipidettäsi mitä kunnallisimmista asioista. Jos he eivät osaa ottaa hyvästä neuvosta vaarin, saatat vaikka kimpaantua. Piipahda silloin vaikka jututtamassa maanläheistä navettatonttua, jotta pääset tasapainoon.</p>	<p>Olet lämpöä ja turvallisuutta huokuva navettatonttu, vankkavartin ja juureva. Nautit elämästä omassa valtakunnassasi, joka on niin kotoisa, että vieraat viihtyvät välillä liiankin hyvin. Osaat nauttia arjen puuhista ja elämän pienistä iloista, kuten kotieläimien pajaamisesta ja ruokkimisesta. Ei sinunkaan suusi tuoheista ole. Varsinkin perinneherkut tuovat veden kielellesi. Herkkua toivoisit ihmisten tuovan navetan nurkille useammin. Koko kylä tuntee sinut käyttäntönsä ja leppoosana tonttuna. Et hötkyile ympäriinsä, koska hommat hoituvat vähemmänäkin.</p> <p>Viihdyt hyvin vanhojen romppeiden keskellä. Jos tomua ja ahtaus alkavat ahdistaa, niin tartu toki luutaan ja tee suursiivous.</p>	<p>Olet pirteä ja puuhakas puutarhatonttu, joka ilahduttaa ihmisiä pelkillä läsnäolollaan. Kuulut villiin ja värikkääseen tonttujoukkoon, joka on aivan avoimesti vallannut myös suomalaisten puutarhat. Elämäsi täyttää kasvun ihmeet, eikä sinulla ole aikaa murehtia menneen talven lumia. Kaipaavat jatkuvasti uusia tuulia. Kun opit uutta, haluat jakaa oppimaasi muidenkin iloksi. Onneksi opettaminen sujuu sinulta yhtä helposti kuin kanalta kaakatus. Jos tonttulu vie sinut yllättäviin paikkoihin, niin se ei sinua häiritse. Sopeutumisen ja selviytymisen ovat leipälajejasi. Keksit kyllä ratkaisun tai kaksi. Tai kolme.</p> <p>Joskus piippolakkisi alla pörisee liikaa. Heittäydy silloin hetkeksi selällesi ja muistele, mitä kaikkea olet jo saanut aikaan.</p>

Jouluaskartelua Rajakievarissa. Kuva A M-V

Tonttujen tanssi torilla. Kuva Risto Pöyliö

Joulupukki ja sihteeritonttu. Kuva Risto Pöyliö

Rentoudu joulukiireen alla

Tuntuuko sinusta, että joulu on yhtä kiirettä ja hössötystä ja itsestä huolehtiminen tahtoo siinä hötäkässä unohtua ja jäädä kiireen jalkoihin?

Joulu on kaiken kaikkiaan hiljentymisen aikaa. Täytyy muistaa joulukiireen alla myös hiljentyä hetkeksi omassa kehossamme ja mielessämme ja huolehtia itsestämme. Kun voimme itse hyvin, myös ihmiset ympärillämme voivat hyvin.

Kesken joulukiireen, olitpa sitten tekemässä siivousta tai vaikkapa jouluruokaa, niin muista

välissä ottaa hetki aikaa itsellesi pienellä rentoutumistuokiolla. Kun esimerkiksi teet vaikka laatikoita, pysähdy hetkeksi ja keskity juuri siihen mitä sillä hetkellä olet tekemässä. Ajattele, miltä ruoka tuoksuu, miltä suussa sillä hetkellä maistuu, mitä tunnet iholla, mitä tunnet keholla, miltä se tekemäsi ruoka näyttää. Keskity vain juuri siihen hetkeen, mitä sillä hetkellä teet.

Toinen hyvä keino joulustressin selättämiseen on mielikuvaharjoittelu. Muista, että syvän rentoutumisen tila ei tule

hetkessä, mutta se on myös mahdollista. Aloittaessasi rentoutumisharjoittelun voit tuntea levottomuuden tunteen, mutta kaikki tunteet ja havainnot ovat tärkeitä. Rentoutusharjoituksen aikana on myös mahdollista, että saatat nukahtaa. Siihen ei tarvitse pyrkiä eikä se myöskään haittaa, vaikka niin tapahtuisi. Voit varalta laittaa herätyskellon soimaan, jos sinulla on sovittu meno tiettyyn kellonaikaan. Meidän ei tarvitse suorittaa eikä pyrkiä mihinkään tavoitteeseen rentoutumisen aikana. On tärkeää

huomata miltä meistä juuri sillä hetkellä rentoutuessa tuntuu. Pienikin rentoutushetki saa sykkeen tasaantumaan ja verenpaineen laskemaan, kun keskitymme hetkeksi johonkin aivan muuhun ja tuomme mieleemme sekä ajatuksiimme rauhan tunteen. Anna itsellesi lupa nauttia hetkestä!

Rentoutushetken aikana mieli voi vaellella ja erilaisia ajatuksia saattaa putkahtaa mieleen, eikä se haittaa mitään, silloin vain pyritään palauttamaan ajatukset takaisin siihen mitä juuri sillä hetkellä olit tekemässä, eli ren-

toutumiseen. Rentoutumisessa kaikkein tärkeintä on läsnäolo ja hengitys. Kaikki lähtee oman hengityksen kuuntelemisesta. Jokaisella meistä on omanlainen hengitys ja se soljuu meillä kaikilla omaan tahtiin. Liikkuminen luonnossa tai lenkkeily ovat myös helppo tapa rentoutua. Varsinaisten rentoutusharjoitusten avulla päästään vielä syvemmälle omaan itsemme ja helpotetaan stressin ja kiireen varsinaisia syitä.

Tämän mielikuvaharjoituksen voit tehdä kesken joulukiireen. Tässä harjoitellaan rentoutumista oman kehon ja hengityksen kuuntelemisella. Rentoutusharjoitus voi kestää viisi minuuttia tai vaikka kokonaisen tunnin, oman valinnan mukaan. Kuuntele kehoasi ja keskity itseesi.

Istahda hetkeksi tuoliin tai mene makuulle, mikä tuntuu parhaimmalta juuri sillä hetkellä. Ota hyvä asento ja sulje silmät kevyesti. Hengitä sitten pari kertaa nenän kautta sisään, jos se on sinulle mahdollista ja puhalla suun kautta ulos. Keskity seuraavaksi kuuntelemaan omaa hengitystä, miten

se soljuu meissä tänään. Viivähdi hengityksen havainnoinnissa n.10-20 sekunnin ajan tai mikä itsestä tuntuu sillä hetkellä parhaimmalta.

Siirrä ajatukset sitten kehon sisälle. Käy koko keho läpi ajatuksissa tunnustellen päästä lähtien aina varpaisiin saakka. Tunnustele ensin mitä tunnet päässä, mitä

rintakehässä, käsivarsissa. Mitä tunnet vatsan alueella, jaloissa ja varpaissa. Keskity hetkeksi tuntemaan mitä tunnet kehon sisällä. Tuntuuko paineen tunnetta, vai keveyttä. Harjoituksen aikana rentoudut koko ajan syvemmin.

Kun olet käynyt koko kehon läpi, voit pikkuhiljaa alkaa tulla tietoisiksi siitä hetkestä missä

olet ja siitä tilasta missä juuri sillä hetkellä olet. Hengittele rauhassa ja jos tuntuu voit venyttää jalkoja ja käsiä ja avalla pikkuhiljaa silmiä ja herätellä kehoa tähän hetkeen.

Joulukiirettä ja rentoutusharjoituksiakin ja -tapoja on monenlaista, kuten meitä ihmisiäkin. Jokainen löytää itselleen sopivan

rentoutumiskeinon etsimällä ja kokeilemalla eri harjoituksia. Rentoutumisharjoitukset auttavat mm. stressiin, kehon kuvaan, kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja nukkumiseen. ■

Jonna Uutela-Harjukelo

<p>Metsätonttu (22.6.–22.7.)</p> <p>Olet rauhaa rakastava metsätonttu, joka on varustettu vilkkaalla mielikuvituksella. Osaat jopa kuvitella, miltä ihmisistä tuntuu. Onnellisia ovat ne eksyneet, jotka löytävät muutiosi lämpöön. Varsinkin eksyneet ihmislapset saavat sinut tulemaan esille. Pelkkä läsnäoloisi tyydyttää, mutta tarvittaessa turvaudut hiljaiseen hyräilyyn tai tarinankehoon. Tunnethan kaikki metsän laulut ja tarinat menneiltä ajoilta. Laskevan auringon valo ja pilkaan tuoksu herkitsevät sinut aina kynneliin. Vaikka metsätonttu on kaukaista sukua erakotontulle, niin toivotat ystävällisen ihmisvieraan tervetulleeksi.</p> <p>Kun kaipaat omaa rauhaa, niin katoa vaeltamaan sammaleisille poluille ja jäkäläisille kallioille. Kerää samalla muutama sulka myssyysi.</p>	<p>Kartanotonttu (23.7.–22.8.)</p> <p>Olet komea kartanonttu, rehvakka ja valoisia. Tunnet oman arvosi, joten jättät toisilait muille tontuille. Jo Mikael Agricola kirjoitti: "Tonttu huoneen menon hillitsi, kun piru monia villitsi." Ei olekaan ihme, että menestys ja vauraus seuraavat tossunjäljissäsä. Nurkissa hipsiminen ei ole sinun juttusi, vaan tallustat avoimesti päivinpaisteisilla päteillä. Näköalapaikalle istahdat pohtimaan seuraavaa päämäärää ja kylpemään ihmisten ihailussa.</p> <p>Ilman järkevää puuhaa ja vaihtelua saatat muuttua äkäiseksi. Jos haluat olla lämmin ja iloinen oma itsemi, keksi aina riittävästi hyödyllistä ja haasteellista tekemistä. Hätätilassa hauskua itsemi pukeutumalla valtakunnantontuksi.</p>	<p>Riihitonttu (23.8.–22.9.)</p> <p>Olet ripeä ja rehellinen riihitonttu, tarkka ja tehokas viljan vartija. Laarien pohja ei pilkota, mikäli se sinusta riippuu. Yleensä hoidat hommasi sen suurempaa metelää pitämättä. Samalla kehität vanhoja keinoja tai keksit vakallisen uusia. Taitosi ennustaa säätä on korvaamaton varsinkin sadonkorjuun aikaan. Jos sato on keho, olet erityisen tärkeä, koska pidät heikompien puolta. Vaikeina vuosina ihmisten auttaminen voi jopa uuvuttaa innokkaan ja avuliaan riihitontun.</p> <p>Jos sukupustasi löytyy aittatonttuja, lisää se taipumustasi hamstrata ja rymsteerata. Silloin mielipuhhaasi on vanhan tavaran kerääminen ja järjestely. Saatat jonain päivänä huomata asuvasi museossa. Mutta mitä ikinä teetkin, tee se täydestä sydämestäsi.</p>	<p>Kotitonttu (23.9.–22.10.)</p> <p>Olet kiltti ja kekseliäs kotitonttu, kodin onnen kaitsija. Talonväen mustit ja mirrit ovat hengenheimolaisiasi. Ymmärrätte toistenne mietteet kulmakarvan kohotuksesta tai viiksikarvan värähdyksestä. Lämpimät ja kotoiset kolot kutsuvat sinua, jos vanhaa kunnon uuninpankkoa ei ole tarjolla. Valdit kotipiiriä valppaasti vahinkojen varalta. Paikat pidät näntinä, ja sottapyytyjä saatat nipistää varpaasta. Talonväkeä paimennat lempeästi, ja yleensä saat ihmiset elämään siivosti sovussa.</p> <p>Joskus kotirauhan rakentaminen ylittää kotitontun voimat. Kutsu silloin paikalle mestaritonttu ja viipota itse vaikka vintille puurokipon kera. Oma aika se ansaitsee kotitontutkin.</p>	<p>Citytonttu (23.10.–22.11.)</p> <p>Olet seikkailunhaluinen citytonttu, jolle kyläkin kelpaa paremman puutteessa. Viihdyt tapahtumien keskipesteessä, vilinässä ja vilksessä, helinässä ja helksessä. Elämän ihmeet kiinnostavat sinua loputtomasti, ja pääsi kihisee kysymyksiä.</p> <p>Tontut ovat kaupungistuneet vasta viime vuosikymmeninä, joten kaupunki-ihmiset saattavat väliä, ettei sinua ole olemassa. Silti ihmisillä on tapana luottaa sinuun ja jakaa ilonsa ja surunsa kanssasi. Saat ihmisyhdymät keventymään ja tossut nousemaan reippaammin.</p> <p>Sinulta eivät kuunneltavat loppu. Kun korviasi alkaa kuumottaa, kipitä piilokoloosi, rauhoita mielesi ja kuuntele hetki myös itseäsi.</p>	<p>Tallitonttu (23.11.–21.12.)</p> <p>Olet topakka tallitonttu, ahkera ja elämää täynnä. Tiedät, että ilman sinua menisi moni puuha pilalle. Perinteisesti viihdyt hämärissä hevostalleissa, mutta nykyään autotallitkin kelpaavat. Heiut tiuku helisten kuin heinämiesten, jotta valtakuntasi kukoistaisi. Koko talli on oppinut arvostamaan reipasta rehellisyyttäsi. Kun täysikuu valvottaa sinua, kietoudut vanhoihin vällyihin ja rakennat pilvilinnoja. Piippolakkisi sisältä löytyy uusia ideoita tulviva pää.</p> <p>Talli ei ole koko maailmasi. Lähdet mielelläsi pikku kierrokselle, oli allasi sitten reki, kärry tai hyrystys. Sinulta löytyy kilpailuhenkeä, joten saatat joskus pujaltua vaikka raveihin. Jos ajatuksesi karkaavat liian kauas, muista missä juuresi ovat.</p>
--	---	---	--	--	--

Kursseilta tekemisen iloa

Ihanaa, että olet ollut mukana Sallan kansalaisopiston kursseilla syyskaudella 2020 turvavälit ja hygieniaohjeistukset huomioiden. Kiitollisena katson syksyä taaksepäin siitä, että saimme kurssit pidettyä lähiopetuksena. Kurssien yksi merkitys on myös se, että näkee toisia ihmisiä ja saa vaihtaa kuulumisia.

Käsityökurseilla syksyn hitti-tuotteiksi osoittautuivat valaistu kuusiryijy ja Salla-tonttuset vuosimallia 2020 sekä hiuspyyhkeet. Kaikki nämä ovat myös sopivia joululahjoiksi. Oletko ajatellut, että myös kansalaisopiston kurssin voit antaa lahjaksi?

Solmuja naruun, kädet saveen

Makrame on ollut viime aikoina monen käsityölehden teemana. Voinkin lämpimästi suositella opistomme makrame- ja helmi-työkurssia. Oletko haaveillut keramiikkatöistä? Ilmoittaudu mukaan lauantaisin kokoontuvaan keramiikkaryhmään. Kaipaako kotisi uusia mattoja? Silloin kangaspuilla kudonta on oiva kurssivalinta.

Ompelu- ja lankatyöt kokoon-
tuvat tiistai-iltaisin Sallan koulu-
keskuksen tekstiilityön luokassa. Kurssin aikataulu on liukuva, opettaja on paikalla klo 16-20 ja kurssilaiset voivat valita, milloin käyttävät kurssiin suunnitellut 30 tuntia.

Keväällä on tulossa uusia kursseja, joista ei ollut vielä tietoa kurssioppaan mennessä painoon. Myös kesälukukauden kurssivalikoima täydentyy koko ajan. Kesän kursseista lisää seuraavissa Kotosalla-lehdissä. Aina siis kannattaa seurata opiston facebook-sivuja (Sallan kansalaisopisto) ja/tai opistopalvelut.fi/salla.

Opettajaksi kansalaisopistoon?

Tällä hetkellä haemme opettajaa englannin keskusteluryhmälle. Meiltä on toivottu myös muskaria sekä bändikerhoa – haluaisitko sinä niitä vetämään?

Veneen rakennuskurssia on

Kirjastokäsityökurssilla on saatu aikaan joulun tunnelmaa. Kuva: Lilja Moilanen

useampana lukukautena toivottu. Tiedätkö tilat Sallasta tällaiselle, entä opettajan? Kannattaakin vinkata meille tiloja, joiden usko sopivan kurssitoimintaan etenkin

erikoiskursseille.

Toiveiden toteutumista

Monen toivoma puukkukurssi järjestetään helmikuun lopussa.

Opettajaksi kurssille on lupautunut Paavo Hamara, puukkomes-
tari Kemijärveltä.

Kustulan Arjan vyö- ja kourukurssit saavat myös jatkoa

” Käsityö-
kurseilla syksyn
hittituotteiksi
osoittautuivat
valaistu kuusiryijy
ja Salla-tonttuset
vuosimallia 2020
sekä hiuspyyhkeet.

keväällä. Helmikuussa tehdään koruja poron kynsistä ja säärilüistä. Huhtikuussa on sitten yökurssin vuoro. Yökurssilla voit perinteisen mallin lisäksi tehdä farkkuvöitä tai vaikka kamera- tai aseihnan sekä tietysti lisäksi koiran kaulapantoja.

Loppukeväällä on suunnitella lyhytkursseja, joilla pääset ompelemaan kesäisen laukun tai kassin sekä tekemään kehyskukkaroita ja -laukkuja. Heleitä kesämekkoja ompelemme huhtikuussa.

Näiden tulevaan kurkistusten myötä toivotamme Sallan kansalaisopistolta rauhaisaa joulunaikaa ja kurssi-iloa uudelle vuodelle 2021! ■

Nähdään kursseilla!

Tarja Pohjalainen

Vyökurssi saa jatkoa keväällä. Kuva: Tarja Pohjalainen

Puukkukurssi järjestetään helmikuun lopussa. Kuva: Paavo Hamara

Kansalaisopiston syksyn satoa. Kuva: Tarja Pohjalainen

Martti Remeksen muistolle

Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museon vapaaehtoistoimija **Martti Remes** menehtyi marraskuussa 82-vuotiaana. Elämäntyönsä Martti teki taksi-autoilijana ja kotitilalla Vallovaarassa.

Martti ajoi vahvasti sotamuseon perustamista Sallaan 1990-luvulta lähtien ottamalla aktiivisesti yhteyttä kunnan viranhaltijoihin. Tutustuin Marttiin tultuani sivistysjohtajan tehtäviin ja huomasin vähitellen innostuvani Martin sotamuseon ideoinnista. Museon kehittämiseksi muodostettiin työryhmä ja Martti osallistui toimintaan aktiivisesti. Kehittämistyön aikana sotamuseon idea laajeni sota- ja jälleenrakennusmuseoksi. EU-hankerahoituksen avustamana Sallan kunta rakensi Sota- ja jälleenrakennusajan museon, joka avautui 1.4.2010.

Martin Remes lahjoitti museolle isänsä Olli Remeksen saaman kunniamerkin, Mannerheimin ristin numero 10. Martti oli 4-vuotias kun hänen isänsä menehtyi. Martin isä luutnantti Olli Remes (1909-1942) oli huippuhihtäjä ja MM-kisojen pronssimitalisti. Olli Remes osoitti jatkosodassa komppanianpäällikkönä esimerkillistä rohkeutta tiedusteluretkillään, eikä haavoittuaankaan jättänyt joukkojaan

eikä taistelujä. Martti piti isänsä muistoa esillä ja puhui usein siitä, että sotaa ei saa koskaan unohtaa. Mitä enemmän ihmiset tietävät sodasta sitä enemmän he haluavat säilyttää rauhaa.

Mannerheimin ristin taustalla

oli talvisodan aikana syntynyt ajatus ottaa käyttöön kunniamerkki, joka voitaisiin antaa sotilasarvosta riippumatta sodan aikana osoitetun erikoisen urheuden, taistellen saavutettujen tärkeiden tulosten tai ansiokkaasti johdettujen sotatoimien palkinnoksi. Kunniamerkin saajasta käytetään nimitystä Mannerheim-ristin ritari. 191 miestä nimitettiin Mannerheim-ristin ritareiksi sota-ajan ansiosta. Heitä palveli sekä maameri- että ilmavoimissa.

Sota- ja jälleenrakennusajan museoon Martti jätti merkittävän jäljen. Hän toimi usein avustavana museo-oppaana ja kertoi oman elämänsä tarinaa sota- ja jälleenrakennusajalta. Martin kiinnostus museon tapahtumiin ja kehittämiseen kesti viimeisiin päiviin saakka. Martin muisto elää valoisana museon tarinoissa.

Kuvassa Martti on kuuluisa museolla näytteillä oleva Elvis-takki päällä. Elviksen nahkatakin Martti sai Mannerheimin ristin ritari Olavi Alakulpilta, joka teki sotilasuransa USA:ssa. Alakulppi sai takin autonkuljettajaltaan Elvis Preslelyltä Saksan komennuksellaan.

Martti Remeksen muistoa kunnioittaa
Marja Myllykangas
sivistysjohtaja

Joulukorin arvonta

Sallan yrittäjien järjestämässä arvonnassa Joulukorit voittivat Erkki Tuhkala Kursusta ja Anneli Kellokumpu Kelloselästä.

Koto-Sallan lehtitiimi toivottaa

kaikille lukijoille

Hyvää ja Rauhallista Joulua!

UUSIA KASVOJA

Kuka olet ja mistä tulet?

Olen **Satu Puolakka** ja tulen Ruokolahdelta Etelä-Karjalasta. Olen ammatiltani liikuntaneuvoja ja personal trainer. Harjoittelen tavoitteellisesti ultrajuoksua, joten liikuntataustaa löytyy jo useamman vuoden ajalta. Muita liikunnanmuotojani ovat hiihto, pyöräily sekä maantiellä että maastossa, kuntosaliharjoittelu sekä kehonhuolto.

Työnkuvasi, mitä työhösi kuuluu?

Työskentelen Sallan Liikuntakeskuksella liikunnanohjaajana. Työhöni kuuluu Sallan Kansalaisopiston ryhmäliikuntatuntien ohjaus ja suunnittelu. Lisäksi teen myös henkilökohtaista ohjausta. Siihen kuuluu esimerkiksi kuntosaliohjaus ja ravintoneuvonta. Liikuntakeskukselta löytyy myös inbody-kehonkoostumusmittari

ja myös inbody-mittauksia saa tehtyä luonani. Suunnittelen myös uusia mahdollisia ryhmäliikuntatunteja, joita Kansalaisopisto voisi ottaa mukaan ohjelmistoon.

Mitä pidät Sallasta? Oletko kotiutunut hyvin?

Tykästyin Sallaan jo viime talvena, kun vietin täällä viikon lasten kanssa. Täällä on mukavat ihmiset ja saa todellakin tuntea olevansa lähellä luontoa. Olen kotiutunut hyvin, viikot menee nopeasti, kun arkena on iltaan asti töissä ja viikonloput meneekin sitten poluilla juosten. Eli paljon ei tule aikaa kotona mökissä vietettyä. Tämä on oikein ultrajuoksijan paratiisi, kun pääsee juoksemaan pitkiä polkulenkkejä ”keskelle ei mitään”. Toivottavasti tänne saa jäädä pidemmäksikin aikaa. ■

Viisi valttia koronan ehkäisyyn

VIISI VALTTIA KORONAN EHKÄISYYN:

#1
JOS SAAT OIREITA, MENE KORONATESTIIN JA PYSY MUUTEN KOTONA

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

VIISI VALTTIA KORONAN EHKÄISYYN:

#2
PIDÄ 1-2 METRIN TURVAVÄLI

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

VIISI VALTTIA KORONAN EHKÄISYYN:

#3
PESE KÄDET, YSKI HIHAAN

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

VIISI VALTTIA KORONAN EHKÄISYYN:

#4
KÄYTÄ KASVOMASKIA, KUN ET VOI PITÄÄ ETAISYYTTÄ

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

VIISI VALTTIA KORONAN EHKÄISYYN:

#5
LATAA KORONAVILKKU-SOVELLUS

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Salla

In the middle of nowhere

Sallassa tapahtuu

Yleisestä koronatilanteesta johtuen noudatamme tarkasti turvallisuusohjeita. Olemme joutuneet siirtämään myöhemmäksi ja jopa kokonaan perumaan tapahtumia. Tapahtumista ilmoitetaan kuntatiedotteessa ja Sallan kunnan nettisivulla tapahtumakohdassa (www.salla.fi/info/tapahtumakalenteri) sekä facebook-sivulla Sallan kulttuuri ja vapaa-aika. Lisäämme näille sivuille tietoa heti, kun voimme jotain järjestää. Seuraa tiedotteita.

ALKUVUODEN TAPAHTUMIA

19.01.	klo 18	Erkki Hautala, luento Talvisotaa Sallan suunnalla, myös live striimaus	Kirjasto
27.01.	klo 18	Kulttuurikahvila, kuullaan ja ideoidaan museon vuoden 2021 vaihtuvaa näyttelyä. Aihe Salla 50 – 60 luvulla. Mahdollisuus myös lahjoittaa aiheeseen liittyviä esineitä ja valokuvia.	paikka avoin
24.02.	klo 18	Kulttuurikahvila, pöytälaatikkorunot, Henna Kivelä	Kirjasto
24.03.	klo 18	Kulttuurikahvila, joogasta, Sonja ja Katri	paikka avoin
02.04.	klo 19	Katri Ylander konsertti	Poropuisto
28.04.	klo 18	Kulttuurikahvila, kansalaisopiston uudet kurssit, Tarja	paikka avoin

Lisätietoa <http://loma.salla.fi/fi/tapahtumat/>

Sallan kirjaston

LUKUPIIRI 2021

TORSTAISIN KLO: 16-17

Lukupiirissä keskustellaan 2000-luvun kirjallisuudesta. Mukaan voi tulla myös kuuntelemaan.

14.1 Petina Gappah: Pimeydestä loistaa valo
18.2 | 18.3 | 15.4 | 20.5

Salla

In the middle of nowhere

NÄIN OLEMME PAIKALLA JOULUN, UUDENVUODEN JA LOPPIAISEN AJAN

KUNNANVIRASTO on suljettu
21.12.2020 – 3.1.2021

KIRJASTO Postipolku 5
puh. 040 831 8006
kirjasto@salla.fi

Ke 23.12 Henkilökunta paikalla 9-16
Omatoimi avoinna 7-9, 16-20

To 24.12 - Su 27.12 Suljettu
Omatoimi avoinna 7-20

Ma 28.12 - Ke 30.12 Henkilökunta
paikalla 9-17
Omatoimi avoinna 7-9, 17-20

To 31.12 Henkilökunta paikalla 9-16
Omatoimi avoinna 7-9, 16-20

Pe 1.1 - Su 3.1 Suljettu
Omatoimi avoinna 7-20

Ma 4.1 Henkilökunta paikalla 9-17
Omatoimi avoinna 7-9, 17-20

Ti 5.1 Henkilökunta paikalla 9-16
Omatoimi avoinna 7-9, 16-20

Ke 6.1 Suljettu
Omatoimi avoinna 7-20

VOIT HAKEA LUKEMISTA MYÖS
OMATOIMIAJALLA.

SOTA- JA JÄLLEENRAKENNUSAJAN

MUSEO Savukoskentie 12
puh. 040 579 0762
museo@salla.fi

Ke 23.12. Avoinna klo 10-16

To 24.12. - Ma 28.12. Suljettu

Ti 29.12. - Ke 30.12. Avoinna klo 10-17

To 31.12. Avoinna klo 10-16

Pe 1.1. Suljettu

La 2.1. Avoinna klo 10-17

Su 3.1. - Ma 4.1. Suljettu

Ti 5.1 Avoinna klo 10-16

Ke 6.1 Suljettu

Nuorisotalo NORIS Sallantie 4
puh. 0400 397 725

Ma 21.12 suljettu **Ma 28.12** suljettu

Ti 22.12 14-20 **Ti 29.12** 14-20

Ke 23.12 14-19 **Ke 30.12** 14-19

To 24.12 suljettu **To 31.12** 14-20

Pe 25.12 suljettu **Pe 1.1** suljettu

La 26.12 16-22 **La 2.1** 16-22

Su 27.12 suljettu

Jouluna 24.-25.12
rauhoitumme joulun
viettoon, mutta
Tapaninpäivänä 26.12 voit
jo lähteä esim. keilaamaan
tai kuntosalille!
Varaa paikkasi
etukäteen ja noudata
turvallisuusohjeita!

KEILAHALLI Teollisuustie 4
puh. 0400 137 657
keilahalli@salla.fi

22.12 14-20 **27.12** Suljettu

23.12 14-20 **28.12** Suljettu

24.12 Suljettu **29.12** 14-20

25.12 Suljettu **30.12** 14-20

26.12 14-20 **31.12** 14-20

LIIKUNTAKESKUS Eraustie 5
puh. 0400 510 310

Liikuntakeskus avoinna
ma – pe klo 14 – 20.30
seuraavin poikkeuksin:

To 24.12 suljettu

Pe 25.12 suljettu

La 26.12 14 – 20.30

Pe 1.1.2021 suljettu

Ke 6.1.2021 suljettu

JOULUNAJAN JUMPAT
LIIKUNTAKESKUKSESSA

MA 28.12.2020 KLO 18-19

KINKUNSLATUSJUMPPA

• Kuntopiirityyppinen sykettä nostava toiminnallinen harjoitus

TI 29.12.2020 KLO 18-19 SPINNI

• Vaihtelevan "maaston" pyörälenkki

KE 30.12.2020 KLO 18-19

VATSA – PEPPU- JUMPPA

• Rasvaa polttava tehotreeni keskivartalolle ja pakaroilille

Osallistumismaksu

6,50 € / hlö tai sarjalippu